

Берегиня української нації: Ганна Барвінок (1828–1911)

Ганна Барвінок – літературний псевдонім видатної української письменниці, дружини Пантелеймона Куліша Олександри Михайлівни Білозерської-Куліш, яка є однією з найцікавіших постатей шевченкової доби, а її твори й досі маловідомі сучасному читачеві. Як і багатьох інших українських митців, Ганну Барвінок не шанувала радянська влада, тому її творчість замовчували, а постать намагалися піддати забуттю.

Твори Ганни Барвінок:

1. **Барвінок Г.** Твори. Т. 1 : Оповідання з народних уст / Г. Барвінок ; [упоряд.: В. Шендеровський, В. Яременко, передм. та приміт. В.Яременка]. – Львів: БаК, 2011. – 572 с.
2. **Барвінок Г.** Лихо не без добра ; Вірна пара ; Хатнє лихо ; Перемогла ; Молодича боротьба : оповідання / Г. Барвінок // Українська література XIX століття : хрестоматія / [гол. ред. В. М. Куценко ; переднє сл. М. Жулинський]. – К., 2006. – С. 516–548.
3. **Барвінок Г.** На розсвітанні життя : [спогади письменниці] / Ганна Барвінок // Наука і культура. Україна : щорічник / [наук. ред.: М. Малюк, Н. Тихонова]. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 394–403.
4. **Барвінок Г.** Правда в світі нівечиться, а вже колись визначиться / Ганна Барвінок // Літературно-науковий вістник. – 1905. – Р. VIII. Т. 31. – Кн. 8 (за серпень). – С. 103–115.
5. **Барвінок Г.** Спомини / Ганна Барвінок // Дивослово. – 2003. – № 12. – С. 59–61.

Література про Г. Барвінок:

6. **Аврахов Г.** Барвінку українському – цвісти і зеленіть : [післямова до ювілею Г. Барвінок] / Г. Аврахов // Дивослово. – 2003. – № 12. – С. 58–59.
7. **Барвінок Ганна** // Шевченківський словник : у 2 т. / [Є. П. Кирилюк (відп. ред.), І. Я. Айзеншток, М. П. Бажан, І. К. Білодід, К. П. Дорошенко]. – К., 1976. – Т. 1 : А-Мол. – С. 57.
8. **Берегиня** українського слова : [Г. Барвінок] // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2018. – № 2. – С. 51–62.
9. **Боднарук І.** Жінка в нашому громадському житті / Іван Боднарук // Літопис Голготи України / [гол. ред., передм. і післям. В. Цветков]. – Львів, 1999. – Т. 4 : Славні дочки України-Руси. – С. 493–495.
10. **Ганна Барвінок** (Олександра Кулішева) // Історія української культури / під. заг. ред. І. Крип'якевича. – К. : Обереги, 1993. – №8 зшиток : травень 1937. – С. 375.
11. **Ганна Барвінок**: співець жіночого горя // Новий обрій : альманах. Література, мистецтво, культурне життя. – Полтава, 1993. – Ч. 9. – С. 276–278.
12. **Геник С.** Барвінок Ганна / С. Геник // 150 видатних українок / С. М. Геник. – Івано-Франківськ, 2003. – С. 20–21.
13. **Герасимова Г.** Барвінок Ганна / Г. П. Герасимова // Енциклопедія Сучасної України / [редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, О. М. Романів та ін.]. – К., 2003. – Т. 2 : Б-Біо. – С. 242.
14. **Дворецька Ю.** Ганна Барвінок. Берегиня жіночої долі / Ю. В. Дворецька // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2013. – № 14. – С. 36–39.
15. **Денисюк І.** Талант без талану : з творч. біограф. укр. письмен. Г. Барвінок / І. Денисюк // Вітчизна. – 1968. – № 12. – С. 182–188.
16. **Дорошкевич О.** Олександра Кулішева (1828–1911) (Ганна Барвінок) / О. Дорошкевич // Підручник історії української літератури / О. Дорошкевич; з післясловом О. Горбача. – Мюнхен : [б. в.], 1991. – Вип. 6. – С. 130.
17. **Зеров М.** Прозаїки "Основи" : [Г. Барвінок, П. Кузьменко, М. Симонов, М. Олександрович] / Микола Зеров // Твори : в 2 т. / М.К.Зеров ; [упорядкув.: Г. П. Кочура, Д. В. Павличка]. – К., 1990. – Т. 2 : Історико-літературні та літературознавчі праці. – С. 236–248.
18. **Калениченко Н.** Ганна Барвінок / Н. Л. Калениченко // Українська мова і література в школі. – 1968. – № 5. – С. 90–91.

19. **Короненко С.** "Таких людей тут немає і сліду..." : [про Ганну Барвінок; листи до Іллі Шрага] / С. Короненко // Київ. – 2006. – № 10. – С. 137–163.
20. **Корсак І.** Перстень Ганни Барвінок : уривок з роману Івана Корсака "Перстень Ганни Барвінок" / Іван Корсак // Літературна Україна. – 2015. – 29 січ. (№ 5). – С. 8–9.
21. **Коряк В.** Ганна Барвінок / В. Коряк // Нарис історії української літератури / В. Коряк ; Український Вільний Університет. – Мюнхен, 1994. – Т. 1 : Література передбуржуазна. – С. 213–214.
22. **Куліш П.** До Ганни Барваінок / П. Куліш // Твори : у 2 т. / П. Куліш. – Київ, 1998. – Т. 1. – 504–505.
23. **Листи** Ганни Барвінок до Іллі Шрага // Київ. – 2006. – № 10. – С. 137–163 ; № 11. – С. 122–151 ; 2007. – № 1. – С. 149–161.
24. **Листи** Ганни Барвінок до Михайла Коцюбинського / підгот. Л. Зеленська // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 10. – С. 68–69.
25. **Мельник В.** Ганна Барвінок і модерністи : [рідкісне фото Г. Барвінок] / В. Мельник. – Слово і час. – 1995. – № 9/10. – С. 35–36.
26. **Монік О.** Ганна Барвінок / О. М. Монік // Україна: хронологія розвитку. Імперська доба. 1800–1917 рр. / [авт. кол. : керів. проекту : А. В. Толстоухов]. – Київ, 2011. – С. 64–65.
27. **Муромцева О.** Про мову Ганни Барвінок / О. Муромцева // З історії української літературної мови : вибр. праці / О. Г. Муромцева. – Х., 2008. – С. 196–203.
28. **Оленівська Л.** Берегиня української нації / Леся Оленівська // Українське слово. – 2018. – 14-27 лют. (№7-8). – С. 6 : фото.
29. **Пилипенко О.** Оповідання Ганни Барвінок: тематичний спектр / О. Пилипенко // Слово і час. – 2006. – № 1. – С. 56–61.
30. **Пилипенко О.** Ганна Барвінок: тематичний спектр / О. Пилипенко // Дивослово. – 2005. – № 12. – С. 60–62.
31. **Пилипенко О.** Ганна Барвінок: тематичний спектр / О. Пилипенко // Сучасність. – 2006. – № 2. – С. 145–151.
32. **Підзгун В.** Штрихи до літературного портрета Ганни Барвінок / В. Підзгун // Визвольний шлях. – 2005. – Річник 58, кн.. 7. – С. 36–48.
33. **Підзгун В.** Штрихи до літературного портрета Ганни Барвінок / В. Підзгун // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 36–47.

34. **Поклад Н.** Барвінок. Квітка, що не в'яне : [про Ганну Барвінок та її творчість] / Н. Поклад // Україна молода. – 2003. – 11 січ. – С. 6.
35. **Поліщук Я.** Жінка в українській літературі : про творчість українських письменниць, фемінізм в українській літературі : О. Забужко. Г. Барвінок, Марко Вовчок / Я. Поліщук // Дніпро. – 2012. – № 9. – С. 134–137.
36. **Процик С.** Українське жіноцтво в літературі кінця ХІХ – поч. ХХ ст. / С. Процик // Український жіночий рух : здобутки і проблеми : [зб. наук. праць за матер. першої Всеукр. наук.-практ. конф. 19-20 жовтня 2001 року] / [ред. кол.: Б. В. Завадка, М. І. Грицик, Л. В. Гамаль та ін.]. – Дрогобич, 2002. – Вип. 1. – С. 248–255. – Бібліогр. в кінці ст.
37. **Сарбей В.** Пантелеймон Куліш в епістолярній спадщині Ганни Барвінок : публ. лист. З. Першеної та Л. Похилої / В. Сарбей // Київська старовина. – 1994. – № 6. – С. 7–23.
38. **Слабошпицький М.** Рятівниця Пантелеймона Куліша : Іван Корсак представив роман "Перстень Ганни Барвінок" / Михайло Слабошпицький // День. – 2015. – 3-4 лип. (№ 115-116). – С. 22.
39. **Смоляр Л** Ганна Барвінок / Л. Смоляр // Українки в історії / В. К. Борисенко, М. І. Головащенко, О. П. Кривоший та ін.; [за ред. В. Борисенка]. - К., 2004. - С. 164-167.
40. **Старовойтенко І.** Ганна Барвінок та її лист до Євгена Чикаленка / І. Старовойтенко // Дивослово. – 2008. – № 5. – С. 48–51.
41. **Сюндюков І.** Беатріче з хутора Мотронівка : життя Ганни Барвінок / Ігор Сюндюков // Пам'ять століть. – 2008. – № 3. – С. 93–96.
42. **Томчук Л.** Ідеологічна парадигма творчості Ганни Барвінок / Л. Томчук // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць. – Ужгород, 2010. – Вип. 14. – С. 171–175.
43. **Федунь М.** Згадки про Ганну Барвінок у Галицькій періодиці (1910–1914 рр.) / М. Федунь // Дивослово. – 2008. – № 5. – С. 52–54.
44. **Якобчук Н.** Листування І. Каманіна з Г. Барвінок про видання творів Пантелеймона Куліша / Н. Якобчук // Київська старовина. – 2010. – № 5. – С. 140–159. – Бібліогр. в кінці ст.
45. **Яременко В.** "Забута тінь" української літератури : [Г. Барвінок] / В. Яременко // Українська мова та література. – 2011. – № 29-30. – С. 35–41.